

II JORNADA DE TREBALL SOCIAL I SALUT

“Nous escenaris en les figures de protecció a la persona”
(Modificacions del Llibre II del Títol II del Codi Civil de Catalunya)

Barcelona 17 d'abril de 2012

Presentació de la Jornada
Casuística plantejada pels professionals de l'àmbit social al
voltant de les Modificacions del Llibre II del Codi Civil

Josep M. Bosch, Assessor Jurídic de La Unió

FACTORS QUE HEM DE CONSIDERAR

- Context: medicina, demografia, sociologia i economia
- Evolució normativa i legislativa
- Agents concernits en la matèria
- Casuística plantejada pels professionals del treball social

Context: Medicina, Demografia, Sociologia i Economia

1. Medicina. Avenços en recerca

- Increment de l'esperança de vida
- Major incidència de patologies vinculades a l'envelliment
- Major supervivència a patologies/incidents

Resultat: major nombre de persones amb afectacions sobre la seva salut, singularment sobre la seva capacitat

Context: Medicina, Demografia, Sociologia i Economia

2. Demografia

- Piràmide poblacional invertida
- Societat cada cop menys autosuficient (menys persones en condicions de cuidar, més persones amb necessitat ser cuidades)

Resultat: tendència preocupant a l'increment de persones amb necessitats de suport a la seva capacitat

Context: Medicina, Demografia, Sociologia i Economia

3. Sociologia:

- Nous models familiars (menys fills, monoparentals)
- Immigració
- Emigració (?)

Resultat: reducció de la xarxa en l'àmbit familiar i de proximitat

Context: Medicina, Demografia, Sociologia i Economia

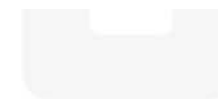
4. Economia

- Menys recursos disponibles (estructural)
- Més necessitats de recursos (estructural)
- Crisi econòmica: aguditza les tendències de manera brusca
- Increment dràstic de població en el llindar de la pobresa

Resultat: increment greu de situacions límit

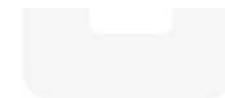
Context: Medicina, Demografia, Sociologia i Economia

*El nostre model de societat, mentre evoluciona,
genera efectes col·laterals greus en relació als
col·lectius especialment menys afavorits*

Evolució normativa i legislativa

1. **Convenció de les Nacions Unides sobre el dret de les persones amb discapacitat. Nou enfocament de la capacitat jurídica:**
 - Del “model mèdic o rehabilitador” de la discapacitat, que a través de la substitució implica una limitació excessiva o absoluta de la capacitat
 - A un “model social” que protegeix i potencia la capacitat conservada
 - Ha suposat canvis legislatius i normatius (CC de Catalunya, Instrucció de la Fiscalia General de l'Estat, i en “eines de gestió” com el protocol de cribatge previ a l'inici de processos de modificació de la capacitat)

Evolució normativa i legislativa

2. Variabilitat i adaptabilitat de les mesures

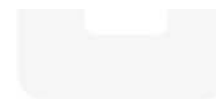
- S'obre el marc normatiu a noves formes de complement de la capacitat
- La seva aplicabilitat demanarà un ajustament a cada cas concret
- Instrucció 3/2010 de la Fiscalia General de l'Estat:

Ya no se trata de hacer un traje a medida de la persona con discapacidad, sino de hacer los trajes a medida que hagan falta.

Evolució normativa i legislativa

Milloren els instruments jurídics però també és més complexa la seva aplicació

Agents concernits en la matèria

1. Pluralitat d'agents

- Treball Social
- Entitats prestadores de serveis
- Fundacions Tutelars
- Òrgans de l'Administració
- Cossos de seguretat
- Fiscalia
- Jutjats

Agents concernits en la matèria

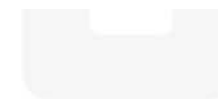
2. Necessitat de coordinació

- Durant el procediment:
 - ✓ Protocol de cribatge
- En el territori:
 - ✓ Cal reconèixer l'interès públic comú

Agents concernits en la matèria

La coordinació entre els agents afectats han de permetre un ús racional de mitjans i una major eficiència en les actuacions

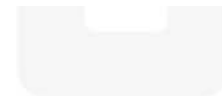

Casuística plantejada pels professionals del treball social

Dues consideracions prèvies:

a) Diferents enfocaments professionals:

- Centres Sanitaris
- Centres de Salut Mental
- Centres gent gran
- Centres discapacitats intel·lectuals
- Fundacions Tutelars
- Ajuntaments i altres AAPP

Casuística plantejada pels professionals del treball social

Dues consideracions prèvies:

b) Coneixement de les eines a disposició:

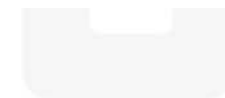
- Quines eines hi ha?
- Quin és el seu abast?
- Qui les pot exercir?

Casuística plantejada pels professionals del treball social

Àmbit Salut:

- a) El Consentiment Informat i l'autonomia del pacient
- b) Les altes domiciliàries
- c) Les derivacions a altres dispositius socio-sanitaris o socials
- d) Conflictes al voltant de:
 - Entorn familiar no col·laborador
 - La *sanitarització* de l'usuari
 - La justícia en la distribució de recursos

Casuística plantejada pels professionals del treball social

Àmbit Salut Mental:

- a) El risc i la imminència en les actuacions. Internaments:
 - Qui pren la iniciativa
 - Suport dels cossos de seguretat
- b) Curatela en aspectes de salut
- c) La necessitat d'especialització de les Fundacions tutelars i la salut mental
- d) Variabilitat de la malaltia mental

Casuística plantejada pels professionals del treball social

Àmbit Social (gent gran):

- a) Manca d'hàbit
- b) L'ús de figures d'autoprotecció
- c) La protecció del patrimoni davant abusos familiars
- a) La no implicació de la família

Casuística plantejada pels professionals del treball social

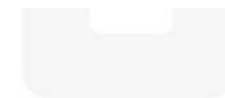
Àmbit Social (persones amb discapacitat intel·lectual):

- a) Complexitat administrativa bàsica:
 - Ingrés
 - Domicili administratiu
 - Tramitació de prestacions

- b) Risc en assumir la tutela

- c) Guarda de fet i sortides

- d) Abusos familiars

Casuística plantejada pels professionals del treball social

Àmbit Fundacions Tutelars:

- a) Derivades de l'especialització
- b) Les pre-tutela

Alguns consells

- a) Cercar assessorament per tal de usar els recursos que la llei disposa.
- b) Cercar complicitats: cal coneixement mutu entre qui atén a les persones amb limitacions de la seva capacitat i els poders públics amb capacitat per acordar mesures
- c) Usar eines de gestió dels casos (*model protocol de cribatge*) demostradament útils.

La Unió

Associació d'Entitats
Sanitàries i Socials

MOLTES GRÀCIES

